

DECIZIE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Svetlana Filincova,

judecătorii – Galina Stratulat, Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari,

examinând recursul declarat de Gîrbea Iulia, reprezentată de avocatul Codreanu Dumitru,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gîrbea Iulia împotriva Direcției de Învățământ Soroca, intervenienți accesorii Consiliul raional Soroca și Catruc Vasile cu privire la constatarea vinovăției civil delictuale a pârâtului în producerea accidentului de muncă, obligarea pârâtului la achitarea indemnizației unice pentru reducerea capacității de muncă, repararea venitului ratat prin compensare viageră și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2020 prin care a fost admis apelul declarat de Direcția de Învățământ Soroca, casată hotărârea Judecătoria Soroca, sediul Florești din 17 octombrie 2019 și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a respins acțiunea ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 09 aprilie 2019, Gîrbea Iulia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Direcției de Învățământ Soroca, intervenienți accesorii Consiliul raional Soroca, Catruc Vasile, solicitând constatarea vinovăției civil delictuale a pârâtei în producerea accidentului de muncă, obligarea pârâtei la achitarea indemnizației unice pentru reducerea capacității de muncă, repararea venitului ratat prin compensație viageră, repararea prejudiciului moral și restituirea cheltuielilor de judecată.

În motivare, a invocat că la 13 octombrie 2017, fiind salariată Direcției de Învățământ Soroca, în calitate de însoțitor a elevilor, a suferit un accident de muncă grav în urma căruia a fost încadrată în grad mediu de dizabilitate cu constatarea reducerii capacității de muncă cu 55% pierdute.

Conform constatărilor procesului-verbal de cercetare a accidentului de muncă și a sentinței Judecătoria Soroca, din 14 mai 2018, rezultă că la 13 octombrie 2017 șoferul Catruc Vasile și el angajat al DÎ Soroca, deși a văzut că autobuzul care îl conducea și în care se afla reclamanta, are probleme tehnice legate de portieră și frână totuși a pornit în cursă.

La un moment dat a spus că i-a dispărut frâna și nu poate opri autobuzul.

Reclamanta a indicat că, în încercarea de a se salva a sărit din autobuz, lovindu-se, astfel a primit traume grave în urma cărora și-a pierdut 55% din capacitatea de muncă cu încadrarea în gradul mediu de dizabilitate.

Reclamanta solicită constatarea vinovăției civil-delictuale a Direcției de Învățământ Soroca pentru producerea accidentului de muncă grav produs cu reclamanta; încasarea indemnizație unice pentru accidentul de muncă în sumă de 308 000 lei; încasarea compensației lunare viagere pentru reducerea capacității de muncă în sumă de 1995,56 lei, sumă ce urmează a fi achitată din luna a X-a anul 2017; repararea prejudiciului moral prin încasarea sumei de 250000 lei; restituirea cheltuielilor de judecată ce vor fi suportate și încasarea taxei de stat din contul pârâtului.

Prin hotărârea judecătoreiei Soroca, sediul Florești, din 17 octombrie 2019, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Gîrbea Iulia.

S-a încasat de la Direcția de Învățământ Soroca în beneficiul lui Gîrbea Iulia indemnizația unică pentru accident de muncă în sumă de 308000 lei.

S-a încasat de la Direcția de Învățământ Soroca în beneficiul lui Gîrbea Iulia compensația viageră pentru reducerea capacității de muncă în sumă de 1995,56 lei, lunar, începând cu 13 octombrie 2017 până la schimbarea situației.

S-a încasat de la Direcția de Învățământ Soroca în beneficiul lui Gîrbea Iulia prejudiciu moral în sumă de 150 000 lei.

În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Gîrbea Iulia, a fost respinsă.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 13 noiembrie 2019 Direcția de Învățământ Soroca a declarat apel, solicitând casarea hotărârii Judecătoreiei Soroca, sediul Florești din 17 octombrie 2019, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2020, a fost admis apelul declarat de Direcția de Învățământ Soroca.

S-a casat hotărârea Judecătoreiei Soroca, sediul Florești din 17 octombrie 2019 și s-a emis o hotărâre nouă prin care, cererea de chemare în judecată înaintată de Gîrbea Iulia către Direcția de Învățământ Soroca, intervenienți accesorii: Consiliul raional Soroca și Catruc Vasile, cu privire la constatarea vinovăției civil delictuale a pârâtului în producerea accidentului de muncă, obligarea pârâtului la achitarea indemnizației unice pentru reducerea capacității de muncă, repararea venitului ratat prin compensare viageră și repararea prejudiciului moral, s-a respins.

Pentru a decide astfel instanța a reținut că, accidentul din 13 noiembrie 2017 s-a produs după ce Gîrbea Iulia a debarcat elevii la liceul din Soroca, și anume în timpul deplasării de locul de muncă pe care îl cumula – Școala primară Ocolina.

Gîrbea Iulia avea încheiate raporturile de muncă cu Direcția de Învățământ Soroca la moment când s-a produs accidentul și la acel moment se afla deja în raporturi de muncă cu angajatorul a cărui muncă o cumula – Școala primară Ocolina.

Instanța de apel a constatat că, mijlocul de transport cu care se deplasa Gîrbea Iulia, nu aparținea angajatorului la munca în folosul căruia dânsa se deplasa, cu atât mai mult că acest mijloc de transport a fost luat la ocazie de către apelantă și nu în virtutea atribuțiilor de muncă pe care le presta la moment în favoarea Școlii primare Ocolina.

De asemenea, nu ținea de obligațiile de serviciu a șoferului Catruc Vasile ca s-o transporte pe Gîrbea Iulia de la liceul din Soroca la școala din Ocolina.

Astfel, nu sunt aplicabilitatea prevederile art.1403 din Codul civil, în baza cărora angajatorul ar fi susceptibil a răspunde în locul prepusului său, Catruc Vasile.

Totodată instanța a conchis că, Gîrbea Iulia, în plină viteză și fără a preîntâmpina șoferul, apăsând în mod conștient butonul de deschidere a ușii mijlocului de transport cu care se deplasa, a sărit din vehicul, acțiunile sale fiind produse din culpă proprie, cu intenție indirectă.

La 19 august 2020, Gîrbea Iulia, reprezentantă de avocatul Codreanu Dumitru, a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond.

Ca temei de drept, recurentul a indicat depoziția art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă.

În motivare a invocat că, Inspectoratul de Stat al Muncii s-a expus prin act administrativ individual că acest eveniment face parte din categoria accidentelor de muncă, act care nu a fost contestat în termenii legali, respectiv el având autoritatea lucrului decis.

Recurentul a indicat că, instanța de apel a interpretat și aplicat greșit prevederile normei stabilite de art. 1403 Cod Civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

La caz, există o sentință irevocabilă prin care șoferul angajatul intimatului s-a recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.264 al.3 lit. a) din Codul penal.

Astfel, la caz sunt aplicabile prevederile art. 123 din Codul de procedură civilă.

Instanța de Apel a interpretat greșit dispozițiile normei prevăzute de art.1410 din Codul civil.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 18 iunie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 19 august 2020, respectiv, este în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 2 septembrie 2020, instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 7 septembrie 2020, potrivit avizelor de recepție (f. d. 176-177).

Prin referința depusă la 23 septembrie 2020, Direcția de Învățământ Soroca a indicat, că decizia instanței de apel este legală și întemeiată.

Inspectoratul de Stat al Muncii prin procesul-verbal din 28 septembrie 2018 a constatat vinovăția lui Catruc Vasile, iar față de Direcția de Învățământ Soroca nu au fost înaintate careva obiecții.

După comiterea accidentului rutier s-a conchis că, autobusul nu a avut nici o defecțiune tehnică în momentul producerii accidentului rutier.

De asemenea, Gîrbea Iulia activa în două instituții distincte, iar în momentul producerii accidentului rutier nu se afla în relații de muncă cu Direcția de Învățământ Soroca și astfel, a solicitat respingerea recursului.

Prin referința depusă la 28 septembrie 2020, Consiliul raional Soroca a indicat că recursul depus de Gîrbea Iulia, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Examinând cauza instanța de apel nu a încălcat sau aplicat eronat legea materială aplicabilă speței.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 7 octombrie 2020, recursul declarat de Gîrbea Iulia, reprezentat de avocatul Codreanu Dumitru a fost considerat admisibil.

În corespundere cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Potrivit art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În temeiul art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Verificând argumentele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și urmează a fi admis din următoarele considerente.

Din materiale dosarului se constată că, potrivit contractului individual de muncă nr.01 din 9 ianuarie 2017 Gîrbea Iulia a fost angajată în cadrul Direcției de Învățământ Soroca în funcție de însoțitor transport școlar pe ruta Țepilova-Soroca-Țepilova, pentru o perioada determinată, până la 15 iunie 2017 (f.d.25).

Ulterior, în baza contractului individual de muncă nr.56 din 01 septembrie 2017 a fost angajată în cadrul Direcției de Învățământ Soroca în funcție de însoțitor transport școlar pe ruta pentru o perioada determinată, până la 15 iunie 2018 (f.d. 105).

Potrivit procesului-verbal nr. ISM-2018-PVA-19 privind cercetarea accidentului de muncă grav, Inspectoratul de Stat al Muncii a constatat că la 13 octombrie 2017, în jurul orei 08⁰⁰, accidentul rutier s-a produs pe str. Calea Bălțului din or. Soroca, pe timp de vreme uscată, la lumina zilei, cauza accidentului fiind cedarea frânei.

În rezultatul cercetării Inspectoratul de Stat al Muncii a conchis că, în momentul accidentului autobusul a început a trepida, fapt ce a speriat șoferul și pe

pasagera Gîrbea Iulia, conducătorul auto i-a comunica pasagerei despre lipsa frânei, iar de spaimă aceasta a sărit din autobuz prin portiera deschisă, căzând astfel pe marginea acostamentului, în urma căruia i-a fost cauzate multiple leziuni corporale.

Mecanicul care deservea autobuzul a explicat că, cedarea frânei a avut loc din cauza că sistemul de frânare și sistemul de închidere/deschidere a ușilor are o rețea de aer comună deschisă și în cazul în care este apăsat butonul de deschidere avariata a ușilor, ușile sunt deschise de la butonul șoferului, iar sistemul de frânare blochează roțile fără a fi aplicată un alt sistem de frânare autobuzului.

Însă, dacă este apăsat mai mult de 3-5 secunde butonul de deschidere/închidere a ușilor, supapa sistemului de deschidere/închidere intră în regim de calibrare și începe a elimina aerul din sistemul de frânare, în urmă căruia scade presiune în sistemul de frânare și autobuzul începe a elimina aerul din sistemul de frânare, în urma căruia scade presiunea în sistemul de frânare și autobuzul începe a vira.

Totodată, autobuzul are și frână de mână, care are o rețea de aer aparte și fiind pusă în funcțiune oprește imediat autobuzul.

Șoferul Catrut Vasile, nu a folosit frâna de mână când a observat, că i-a cedat frâna.

Conform certificatului privind pierderea capacității de muncă ca urmare a accidentului de muncă sau a bolii profesionale din 31 ianuarie 2019 în urma determinării gradului de dizabilitate, procesul păstrat al capacității de muncă a Iuliei Gîrbea este de 55%.

Potrivit art. 1418 alin.(1) și (2) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății – de tratament, de alimentație suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională.

(2) Determinarea salariului (venitului) nerealizat din cauza vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății se efectuează conform legii.

Colegiul reține că, prin sentința Judecătorei Soroca, sediul Central din 14 mai 2018, Catrut Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin. (3) lit. a) din Codul penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În temeiul art.90 Cod penal, pedeapsa numită a fost suspendată pe un termen de probă timp de 2 ani.

Pentru condamnarea acestuia, în temeiul art.264 alin. (3) lit. a) din Codul penal instanța a stabilit că, accidentul rutier s-a produs din neglijența conductorului auto, încălcând astfel prevederile pct.80, subpunctul 1, lit. d) din Regulamentul Circulației Rutiere, care reglementează că, conducătorul vehiculului de rută este obligat să repună în mișcare vehiculul din stație după ce a luat măsurile necesare de precauție pentru a evita accidentul în traficul rutier.

Prin urmare, în cadrul cauzei penale cât și prin procesul-verbal nr. ISM-2018-PVA-19 privind cercetarea accidentului de muncă grav s-a constatat că șoferul care conducea autobusul posesorului, Direcției de Învățământ Soroca a încălcat prevederile Regulamentul Circulației Rutiere, ceea ce a condus la comiterea accidentului de muncă.

Potrivit art. 1398 alin.(1) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Art. 196 alin. (1) din Codul muncii statuează că, în caz de vătămare a sănătății sau deces al salariatului ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, salariatului i se compensează salariul (venitul) nerealizat, precum și cheltuielile suplimentare pentru reabilitarea medicală, socială și profesională în legătură cu vătămarea sănătății, sau familiei defunctului i se compensează cheltuielile legate de deces.

(2) Mărimea și condițiile acordării garanțiilor și compensațiilor prevăzute la alin.(1) sunt stabilite de legislația în vigoare.

Prin procesul-verbal nr. ISM-2018-PVA-19, Inspectoratul de Stat al Muncii a conchis că, accidentul rutier produs la 13 octombrie 2017 pe str. Calea Bălțului din or. Soroca, cu implicarea autobusului condus de către șoferul Direcției de Învățământ Soroca, este accident de muncă grav.

Accidentul rutier a avut loc, ca urmare lipsei de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă.

Art. 10 alin.(1) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 01 ianuarie 2009, statuează, că în cadrul responsabilităților sale, angajatorul este obligat să ia măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății lucrătorilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale, asigurarea informării și instruirii, precum și pentru asigurarea organizării și a mijloacelor necesare.

Potrivit art. 1403 alin. (1) din Codul civil comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat.

Colegiul constată că, Direcția de Învățământ Soroca are o culpă în modul cum a supravegheat activitatea șoferului, modul cum a acționat a expus riscul de accidentare.

Or, între Direcția de Învățământ Soroca și șoferul angajat există un raport de subordonare în baza căruia prima dă instrucțiuni, direcționează, îndrumă și controlează activitatea ultimului, aceasta din urmă având obligația de a urma îndrumările și directivele primite.

Așadar, la caz sunt întrunite condițiile generale ale răspunderii civile delictuale pentru fapta comisă și anume : existența prejudiciului, existența unei fapte ilicite a prepusului; existența raportului de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu și existența vinovăției prepusului în săvârșirea faptei ilicite.

Prejudiciul constă în rezultatul sau efectul negativ încercat de o persoană ca urmare a faptei ilicite săvârșită de o altă persoană. Prejudiciul suferit de reclamantă constă în pierderea capacității sale de muncă urmare a accidentării, fiind dovedit în cauză.

În condițiile art. 18 alin. (1) din Legea securității și sănătății în muncă nr. 186-XVI din 01 ianuarie 2009 lucrătorului căruia i s-a evaluat procentul capacității de

muncă păstrată ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale i se plătește, din contul unității care poartă vina pentru accidentul de muncă sau pentru boala profesională, pe lângă despăgubirea stabilită de lege, o indemnizație unică, luându-se ca bază salariul mediu lunar pe țară, pentru fiecare procent de pierdere a capacității de muncă, dar nu mai puțin de un salariu anual al accidentatului.

În conformitate cu art. 1418 alin.(1) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) în caz de vătămare a integrității corporale sau de altă vătămare a sănătății, autorul prejudiciului are obligația să compenseze persoanei vătămate salariul sau venitul ratat din cauza pierderii sau reducerii capacității de muncă, precum și cheltuielile suportate în legătură cu vătămarea sănătății – de tratament, de alimentație suplimentară, de protezare, de îngrijire străină, de cumpărarea unui vehicul special, de reciclare profesională etc.

Potrivit certificatului eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nr.2/562 la 31 ianuarie 2019 s-a constatat că, ca urmare a accidentului de muncă procesul păstrat al capacității de muncă a Iuliei Gârbea Iulia este de 55%.

Art. 1 alin.(1) din Legea privind modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau a altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu stabilește că, modul de recalculare a sumei inițiale, stabilite conform legislației în vigoare, de compensare a pagubei cauzate persoanelor care și-au pierdut capacitatea de muncă în urma unui accident de muncă sau a unei boli profesionale, precum și persoanelor care au dreptul la recuperarea pagubei în cazul pierderii întreținătorului, ca mecanism permanent de recuperare, în baza salariului mediu lunar pe țară, a pierderilor suportate de acestea.

Astfel, ținând cont de faptul că accidentul de muncă prin care Gârbea Iulia și-a pierdut capacitatea de muncă s-a întâmplat din cauza iresponsabilității Direcției de Învățământ Soroca, ultima este obligată să repare prejudiciul cauzat sănătății în mărime de 308 000 lei, ceea ce constituie indemnizația unică pentru accidentul de muncă.

Conform art. 1420 alin.(1) și (2) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) plata despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces se efectuează în rate lunare.

(2) Compensarea cheltuielilor ce vor fi suportate din cauza vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății poate fi stabilită cu anticipație, în baza avizului organului medical abilitat, inclusiv pentru achitarea prealabilă a serviciilor și bunurilor necesare, ca foaie la sanatoriu, bilete de călătorie, mijloace speciale de transport etc.

Potrivit extrasului din cont, în ultimele 12 luni Gârbea Iulia activând în cadrul Direcției de Învățământ Soroca în funcție de însoțitor transport școlar avut un venit anual în mărime de 43539,65 lei ($43539,65 * 12 = 3628,30$).

Reieșind din certificatul de dizabilitate și capacitatea de muncă Gârbea Iulia și-a pierdut capacitatea de muncă în mărime de 55%, astfel, urmează ai fi stabilită o compensația viageră în mărime de 1995,56 lei, ($3628,30 * 55\% = 1995,56$) ca urmare a reducerii capacității de muncă, survenită după accidentul de muncă.

Suma de 1995,56 lei, reprezentând beneficiu nerealizat este parte componentă a prejudiciului suferit de reclamantă. Or, pierderea capacității de muncă în mărime de 55%, este dovedită prin certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă.

Potrivit art. 222 alin. (1) lit. g) Codul muncii direcțiile principale ale politicii de stat în domeniul securității și sănătății în muncă sunt apărarea intereselor legitime ale salariaților care au avut de suferit în urma accidentelor de muncă și a bolilor profesionale, precum și ale membrilor familiilor lor, prin asigurarea socială obligatorie a salariaților contra accidentelor de muncă și bolilor profesionale.

Cum prin inacțiunea sa Direcția de Învățământ Soroca a determinat producerea prejudiciului material și moral adus reclamant, este îndeplinită condiția existenței raportului de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu.

Concluzia primei instanțe privind răspunderea Direcției de Învățământ Soroca este justă și se întemeiază pe corecta apreciere a probelor administrate în cauză, iar concluzia instanței de apel privind lipsa raporturilor de muncă între Direcției de Învățământ Soroca și Gîrbea Iulia la momentul procedurii accidentului rutier, este neîntemeiată și eronată.

În astfel de circumstanțe, Curtea constată că la caz instanța de fond corect a aplicat prevederile art. 1398 alin. (1) și (2) și 1403 Cod civil (în redacția de până la 1 martie 2019).

În condițiile art. 1422 alin. (1) din Codul civil (în redacția de până la 1 martie 2019) în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Starea de sănătate a Iuliei Gîrbea dovedită prin actele medicale aflate la dosar constituie un element determinant al suferinței psihice și fizice ce i-au fost cauzate în urma producerii accidentului de muncă, fapt ce îi dă dreptul acestuia de a solicita reparația suferinței cauzate sub forma daunelor morale.

Or, vătămarea integrității corporale a unei persoane poate să se concretizeze nu numai într-un prejudiciu patrimonial determinat constând în cheltuielile medicale, pierderea retribuției, dar și într-un alt prejudiciu care este consecința caracterului ireversibil al vătămării care lipsește persoana în cauză de posibilitatea deplină de a participa la viața socială.

Acest din urmă prejudiciu ar putea fi atenuat prin acordarea unor despăgubiri în completarea celor stabilite pentru acoperirea pierderilor patrimoniale suferite, despăgubiri prin care să aibă posibilitatea să înlocuiască cel puțin parțial acele beneficii pe care le are o persoană sănătoasă.

Astfel, în ceea ce privește prejudiciului moral Colegiul consideră că, există o legătură de cauzalitate între fapta comisă și suferințele fizice și psihice suferite de reclamantă.

Reclamanta a suferit un prejudiciu moral prin fapta ilicită săvârșită de comitent, respectiv suma de 150000 de lei acordată de prima instanță cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral suferit este suficientă, rezonabilă și proporțională pentru a acoperi consecințele negative suferite și importanța valorilor morale lezate.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza Tolstoy Miloslovsky vs Regatul Unit, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

În acord cu jurisprudența CEDO, repararea daunelor morale trebuie să fie înțeleasă într-un sens mai larg, nu atât ca o compensare materială, care fizic nici nu este posibilă, ci ca un complex de măsuri nepatrimoniale și patrimoniale, al căror scop este acela ca, în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, să ofere victimei o anumită satisfacție pentru suferințele îndurate.

În speță, la acordarea prejudiciului moral s-a ținut cont de circumstanțele faptei și consecințele acesteia.

Luând în considerație cele constatate supra, Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul depus de Gîrbea Iulia, reprezentată de avocatul Codreanu Dumitru, urmează a fi admis, cu casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2020 și menținerea hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 17 octombrie 2019.

În conformitate cu art. 445 alin.1 lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Gîrbea Iulia, reprezentată de avocatul Codreanu Dumitru.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 18 iunie 2020 adoptată în cauza civilă înaintată de Gîrbea Iulia împotriva Direcției de Învățământ Soroca, intervenienți accesorii Consiliul raional Soroca și Catruc Vasile cu privire la constatarea vinovăției civil delictuale a pârâtului în producerea accidentului de muncă, obligarea pârâtului la achitarea indemnizației unice pentru reducerea capacității de muncă, repararea venitului ratat prin compensare viageră și repararea prejudiciului moral și se menține hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 17 octombrie 2019.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari